

Sygn. akt *XVII AmE 141/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Starszy sekretarz sądowy Joanna Preizner

po rozpoznaniu 30 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 16 lutego 2018 r. Nr (...)(...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 141/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 lutego 2018 r. Nr (...) (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), po rozpatrzeniu odwołania (...) spółki akcyjnej w W. (dalej powód, odbiorca, (...)) od Decyzji Prezesa URE z 14 grudnia 2017 Nr (...) (...) w sprawie nałożenia kary pieniężnej kwocie 126.487 zł za to, że odbiorca naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. lid ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne (dalej p.e.), uznając za słuszne w części, wniesione przez odbiorcę odwołanie, postanowił zmienić decyzję z 14 grudnia 2017 r. Nr (...) (...) w ten sposób, że uznał, iż odbiorca w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w miejscowości **K. przy ul. (...)** w okresie 10 -11 sierpnia 2015 r. oraz **M. przy ul. (...)** w okresie 10-12, 25-26 oraz w dniach 28 i 31 sierpnia 2015 r. naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. lid ust. 3 p.e. i za to wymierzył odbiorcy karę pieniężną w wysokości 85 819,00 zł. Odnośnie punktu odbioru zlokalizowanego w M. przy ul. (...) umorzył postępowanie w zakresie naruszenia obowiązku dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie, w którym wniósł o uchylenie lub zmianę Decyzji w punktach 1 i 2, przeprowadzenie dowodów wskazanych w odwołaniu oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił:

1. Naruszenie przepisów postępowania tj.:

a) naruszenie art. 7, 9, 11, 77 § 1 oraz 80 k.p.a. poprzez ustalenie, że zasadne jest wymierzenie powodowi kary pieniężnej lub, że odwołujący nie spełnia przesłanek do odstąpienia od wymierzenia kary, lub wymierzenie powodowi kary w tak znacznej wysokości, co jest sprzeczne z zebrany materiałem dowodowym;

b) art. 7 k.p.a. poprzez nierozstrzygnięcie przez organ wątpliwości prawnych występujących w sprawie na korzyść powoda;

c) art. 189e k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i wymierzenie kary pieniężnej pomimo, że powód nie podlegał ukaraniu z powodu działania siły wyższej;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie i nie odstąpienie od wymierzenia powodowi kary pieniężnej pomimo spełnienia przez niego przesłanek opisanych w tym przepisie;

b) art. 56 ust. 6 p.e. poprzez jego błędną wykładnię i wymierzenie powodowi kary pieniężnej w wysokości 85 819,00 zł;

c) art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. poprzez jego błędną wykładnię i wymierzenie na podstawie tego przepisu kary pieniężnej za przekroczenia w poborze energii elektrycznej w oparciu o ograniczenia wprowadzone przez (...) w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku, w sytuacji, gdy przepisy nie przewidują takiej możliwości;

d) art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. poprzez jego niezastosowanie i art. 11 i art. 11 d ust. 3 p.e. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wprowadzone przez (...) ograniczenia w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku zostały wprowadzone w oparciu o art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e., w sytuacji, gdy prawidłowa wykładania tych przepisów nie daje (...) takiej możliwości, a podstawę prawną wprowadzenia tych ograniczeń mógł stanowić jedynie art. 11c ust. 2 pkt 1 p.e., którego pozwany nie zastosował;

e) § 3 Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 roku w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej w zw. z § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że powód jest podmiotem, którego dotyczą ograniczenia w poborze energii elektrycznej;

f) art. 11c ust. 2 pkt 1 p.e. poprzez jego niezastosowanie i uznanie przez pozwanego wprowadzonych przez (...) ograniczeń bez podjęcia współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkich możliwych działań przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom za skuteczne i prawnie wiążące.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania, przeprowadzenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego na okoliczność zasadności wymierzenia powodowi kary pieniężnej oraz oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych w odwołaniu jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i potwierdzonych dokumentami zebranymi w toku postępowania administracyjnego.

Na rozprawie, zarówno powód jak i pozwany wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od strony przeciwnej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (e-protokół k. 86).

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka akcyjna w W. zawarła 1 października 2013 r. z (...) spółką akcyjną w G. (dalej OSD 1) Umowę o świadczenie usług dystrybucji Odbiorcą energii elektrycznej NR (...), na podstawie której dostarczana jest energia do obiektu odbiorcy w **K. przy ul. (...)** (umowa z załącznikami k. 21-25 akt adm.).

Zgodnie z § 1 pkt 1. 15. załącznika nr 2 do ww. umowy „Odbiorca zamawiający moc umowną powyższej 300 kW, w przypadku wprowadzenia ograniczenia poboru mocy, na podstawie aktu prawnego (...), będzie pobierał moc elektryczną w wysokości nie przekraczającej...”. W umowie nie określono poziomu mocy bezpiecznej. Jak również umowa nie zawierała zapisów dotyczących indywidualnego planu ograniczeń dla Odbiorcy obowiązującego do momentu ustalenia nowego planu lub jego odwołania.

Pismem z 28 sierpnia 2014 roku, wysłanym listem zwykłym, (...) przesłał powodowi plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2015 roku. W planie tym uwzględniono moc umowną na poziomie 1,6 MW (1600 kW) oraz podano moc bezpieczną w wysokości 0,1 MW (100 kW) (plan k. 53 akt adm.).

Podobne plany ograniczeń (...) otrzymał w poprzednich latach i tak za okres od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 roku, w którym moc umowną określono na poziomie 600 kW oraz moc bezpieczną – 50 kW (pismo z 27/09/2012 k. 64 akt adm.) oraz od 1 września 2013 roku do 31 sierpnia 2014 roku, w którym moc umowną określono na poziomie 1 600 kW oraz moc bezpieczną – 50 kW. Jednocześnie powiadomiono odbiorcę, że po zapoznaniu się z propozycjami wielkości ograniczeń może je zaakceptować albo postulować wprowadzenie uzasadnionych korekt. W razie braku odpowiedzi w zakreślonym terminie proponowane wielkości mocy w poszczególnych stopniach zostaną uznane za zaakceptowane. W dalszej części pisma operator wyjaśnił, jak powinien zachować się odbiorca w przypadku wprowadzenia ograniczeń (pismo z 08/04/2013 r. k. akt adm.).

Z kolei 12 lutego 2015 r. (...) zawarł z (...) spółką akcyjną w G. Umowę o świadczenie usług dystrybucji z Odbiorcą energii elektrycznej, na podstawie której dostarczana jest energia elektryczna do obiektu odbiorcy w **M. przy ul. (...)** (umowa z załącznikami k. 73-77 akt adm.). W umowie moc umowną określono na poziomie 2300 kW (Załącznik nr 2 § 1 pkt 1.10 k.74v akt adm.).

Zgodnie z § 1 pkt 1. 15. załącznika nr 2 do ww. umowy „Odbiorca zamawiający moc umowną powyższej 300 kW, w przypadku wprowadzenia ograniczenia poboru mocy, na podstawie aktu prawnego (...), będzie pobierał moc elektryczną w wysokości nie przekraczającej...”. Jednakże w umowie tej nie określono poziomu mocy bezpiecznej. Umowa nie zawierała zapisów dotyczących indywidualnego planu ograniczeń dla Odbiorcy obowiązującego do momentu ustalenia nowego planu lub jego odwołania (k.74v).

Pismem z 29 kwietnia 2015 roku (...) wystąpił o zwiększenie mocy umownej z 2300 kW na 2450 kW od 1 maja 2015 roku (k. 78 akt adm.), na co (...) wyraziła zgodę (pismo z 06/05/2015 r. k. 79).

Pismem z 20 sierpnia 2014 roku, wysłanym listem zwykłym, (...) przesłał powodowi plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2015 roku a dotyczący punktu odbioru w **M. przy ul. (...)**. W planie tym uwzględniono moc umowną na poziomie 0,91 MW (910 kW) oraz podano moc bezpieczną w wysokości 0,2 MW (200 kW) (plan k. 102 akt adm.). Wówczas wzajemne prawa i obowiązki stron określała Umowa o świadczenie usług dystrybucji nr (...) zawarta 30 grudnia 2009 roku pomiędzy (...) S.A. a (...) sp. z o.o. w M. (poprzednikiem prawnym (...) S.A. – informacja pełna z KRS (...)) (umowa wraz załącznikami k.82-94 akt adm.). W załączniku nr 5 do tej umowy moc umowną określono na poziomie 800 kW (Załącznik nr 5 k. 90v akt adm.).

W dniu 22 października 2014 roku (...) zawarł z (...) spółką akcyjną w L. (dalej OSD 2) Umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej NR UD (...) na podstawie której dostarczana jest energia do obiektu odbiorcy w **M. przy ul. (...)** (umowa z załącznikami k. 121-123 akt adm.).

Zgodnie z § 3 pkt 1 załącznika nr 2 do ww. umowy „Maksymalne ograniczenie poboru mocy energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń mogą być wprowadzone do wysokości mocy bezpiecznej, która wynosi 1000 kW”. Powyższa umowa nie zawierała zapisów dotyczących indywidualnego planu ograniczeń dla odbiorcy obowiązującego do momentu ustalenia nowego planu lub jego odwołania.

Pismem z 2 sierpnia 2014 roku, wysłanym listem zwykłym, (...) S.A. przesłała powodowi plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2015 roku a dotyczący punktu odbioru w M. przy ul. (...). W planie tym uwzględniono moc umowną na poziomie 1,2 MW (1 200 kW) oraz podano moc bezpieczną w wysokości 0,1 MW (100 kW) (plan k. 114 akt adm.). Jednocześnie powiadomiono odbiorcę, że po zapoznaniu się z propozycjami wielkości ograniczeń może je zaakceptować albo postulować wprowadzenie uzasadnionych korekt. W razie braku odpowiedzi w określonym terminie proponowane wielkości mocy w poszczególnych stopniach zostaną uznane za zaakceptowane. W dalszej części operator zawarł wyjaśnienia dotyczące poszczególnych stopni ograniczeń i sposobu informowania odbiorców o ich wprowadzeniu (pismo k.112-113 akt adm.).

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Tego samego dnia o godzinie 7:55 i 19:55 pojawiły się komunikaty w Programie(...)informujące o wprowadzonych ograniczeniach (okoliczność bezsporna).

Jednocześnie, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Ponadto powód o wprowadzonych ograniczeniach został powiadomiony telefonicznie i mailowo (mail z 10/08/2015 r. k. 100).

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. z siedzibą w G. i (...) z siedzibą w L., do których sieci przyłączony jest (...), przedstawiły zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanych:

- a) Kole przy ul. (...),
- b) M. przy ul. (...),
- c) M. przy ul. (...).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że powód, we wskazanym przez OSD 1 i OSD 2 obiektach, nie dostosował się do wprowadzonych 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Mając na względzie powyższe, pismem z 12 czerwca 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał powoda do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez powoda do wprowadzanych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz wezwał powoda do przedstawienia jeszcze innych informacji i dokumentów (zawiadomienie k. 2-3 akt adm.).

W odpowiedzi powód przedstawił swoje stanowisko w sprawie wskazując, że zajmuje się „produkcją mięsa drobiowego”. Jednocześnie biorąc pod uwagę zautomatyzowane i skomplikowane procesy produkcyjno - technologiczne oraz natychmiastowe wprowadzenie ograniczeń nie można było dostosować się do nałożonych obowiązków. Ponadto wyjaśnił, że nie posiadał urządzeń „dających możliwość rejestracji sumarycznej mocy”, co skutkowało „ręcznym monitorowaniem mocy”. Jak podkreślił szczególna sytuacja zaistniała w Zakładzie (...) w M., gdzie następuje utylizacja odpadów zwierzęcych (głęboki mrozenie), a także prowadzone są inne procesy technologiczne z użyciem amoniaku. Poza tym ww. Zakład wyposażony jest w oczyszczalnię ścieków. Nagłe zaś wprowadzenie ograniczeń skutkowałoby wystąpieniem lokalnej katastrofy ekologicznej. Jednocześnie zadaniem powoda, Zakład (...) w M. jest obiektem, którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924). Z uwagi na powyższe, w ocenie powoda zaistniały, przesłanki od odstąpienie od wymierzania kary. Ponadto zanegował podstawę prawną do należenia na niego kary pieniężnej przez Prezesa URE (za okres 10-11 sierpnia 2015 r.) (pisma z 26/07/2017 r. k.12-13, 11/10/2017 r. k.133 oraz 7/12/2017 r. k.159 akt adm.).

Pismem z 10 listopada 2017 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz o możliwości złożenia uwag i wyjaśnień w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma (k. 157 akt adm.).

(...) w 2016 roku uzyskał przychód w wysokości(...) zł (pismo z 11/10/2017 r. wraz załącznikami wraz załącznikami k. 134-140).

Decyzją z 14 grudnia 2017 r. Nr (...) Prezes URE nałożył na powoda karę pieniężną w kwocie 126.487 zł za to, że naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 12 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w miejscowości:

- a) Koło przy ul. (...) w okresie 10 -11 sierpnia 2015 r.,
- b) M. przy ul. (...) w okresie 10-12, 25-26 oraz w dniach 28 i 31 sierpnia 2015 r.,
- c) M. przy ul. (...) w dniach 11 i 12 sierpnia 2015 r. (Decyzja k.162-168 akt adm.).

Od powyższej decyzji powód wniósł odwołanie (pismo z 22/12/2017 r. k. 169-171 akt adm.).

Analizując treść odwołania Prezes URE uznał, iż przedstawione w nim zarzuty są częściowo zasadne i 16 lutego 2018 roku wydał zaskarżoną Decyzję. W uzasadnieniu stwierdził, że w umowie o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej do zakładu w M. przy ul. (...) z 22 października 2014 r. zostało określone maksymalne ograniczenie poboru mocy elektrycznej, jakie może zostać wprowadzone, do sieci w wysokości 1000 kW mocy bezpiecznej. Jak wskazał przy tym OSD 2 plan ograniczeń dla Odbiorcy uwzględniał dane z poprzedniej umowy, zatem błędnie przyjęto wielkości mocy bezpiecznej w wysokości 100 kW. W piśmie z 6 września 2017 r. OSD 2 wskazał również, jakie wartości powinny być dla poszczególnych stopieni zasilania z uwzględnieniem mocy bezpiecznej na poziomie 1000 kW. Gdyby zaś przyjąć skorygowany plan ograniczeń (z uwzględnieniem mocy bezpiecznej w wysokości 1000 kW), to odbiorca nie dopuściłby się przekroczeń dopuszczalnego poboru mocy w punkcie w M.. W związku z powyższym, Prezes URE uznał, iż nie doszło do naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne w przypadku poboru mocy i energii elektrycznej dla ww. punktu (Decyzja k. 193-200 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone w odwołaniu tj.:

a) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalisty w zakresie ochrony środowiska oraz urządzeń służących do ochrony środowiska, a także biegłego specjalisty z zakresu energetyki na okoliczność tego, czy (...) S.A. był zobowiązany do stosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a jeżeli tak to czy dotyczyło to również Zakładu (...) S.A. w M., jakie skutki mogło by wywołać dla środowiska nagle ograniczenie lub zatrzymanie urządzeń (...) S.A., w tym dobrostanu zwierząt, a także czy wprowadzenie ograniczeń lub ich naruszenie było skutkiem działania siły wyższej;

b) przesłuchanie w charakterze świadka G. P. (1) i G. P. (2) oraz przedstawicieli strony powodowej na okoliczność zasadności odwołania, a w szczególności faktu, że powód nie był zobowiązany do stosowania się do ograniczeń, zasadności odstąpienia od wymierzenia kary, stopnia szkodliwości, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania powoda i jego możliwości finansowych, a w szczególności skutków nagłego zatrzymania lub ograniczenia pracy urządzeń (...) S.A., zaistnienia przy wprowadzaniu lub naruszeniu ograniczeń siły wyższej.

Powodem powyższej Decyzji Sądu było to, iż powyższe tezy dowodowe zostały sformułowane nieprawidłowo, bowiem nie dotyczyły faktów a kwestii które podlegają ocenie Sądu tj. podlegania przez powoda ograniczeniom w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, stopnia zawinienia, dotychczasowego zachowania powoda a także czy „wprowadzenie ograniczeń lub ich naruszenie było skutkiem działania siły wyższej” .

Należy bowiem przypomnieć, że przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). Z kolei dowód z opinii biegłego może być dopuszczony i przeprowadzony, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy wymaga wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). W rozpoznawanej sprawie nie było takich okoliczności. W szczególności Prezes URE nie kwestionował specyfiki produkcji powoda, a jedynie podkreślał, że ta okoliczność powinna być przedmiotem zainteresowania powoda na etapie sporządzania planu ograniczeń. Tymczasem powód będąc powiadomiony przez OSD 1 i OSD 2 o zasadach wprowadzania ograniczeń oraz o możliwości złożenia odmiennych propozycji co do zaproponowanych przez (...) planów ograniczeń, nie skorzystał z tej możliwości, pomimo iż jako właściciel licznych zakładów produkcyjnych najlepiej zna ich specyfikę i zapotrzebowanie na energię elektryczną. Informacji tych nie posiada (...), dlatego przy ustalaniu planów ograniczeń tak ważne jest współdziałanie z odbiorcą, którego w rozpoznawanej sprawie z winy odbiorcy nie doszło.

Dodatkowo należy podnieść, że wszystkie okoliczności niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy zostały ustalone w postępowaniu administracyjnym i nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa. Natomiast podnoszone przez powoda zarzuty nie są trafne, stąd nie mogą skutkować uchynieniem Decyzji, czy jej zmianą.

Stosownie do § 5 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bowiem moc umowna w odniesieniu do obiektu powoda zlokalizowanego w K. przy ul. (...) określona została na poziomie 1600kW, a w odniesieniu do obiektu położonego w M. przy ul. (...) kW, a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 Rozporządzenia wielkości 300 kW.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu „**W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.**”

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następstwie:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokoju społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10-12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia znajduje się w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Jednocześnie w tym miejscu podkreślenia wymaga, że nie ma znaczenia, iż w art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e. jest mowa o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii a w art. 11 d ust. 3 p.e. o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy. Tym samym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi wyrazami dla opisanego tego samego, aczkolwiek z perspektywy dwóch różnych stron- operatora i odbiorcy.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w art. 11, 11c i 11 d p.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Mianowicie ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e.); podał na czym rzeczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 p.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 p.e.),

w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 p.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 p.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 p.e.); zaś w art. 11d ust. 1 p.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 p.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 p.e. dla operatorów, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 p.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11 d ust. 3 p.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przy czym skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 p.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust.1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Przepis ten nie zawęży kręgu podmiotów podlegających karze, tak więc obejmuje on wszystkie podmioty niestosujące się do ograniczeń w poborze, a tym samym wszystkich odbiorców energii.

Powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e ograniczeń w poborze energii.

Powód podnosił, że Prezes URE dopuścił się naruszenia art. 11c ust. 2 pkt 1 p.e. poprzez jego niezastosowanie i uznanie wprowadzonych przez (...) ograniczeń bez podjęcia współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkich możliwych działań przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom za skuteczne i prawnie wiążące.

Podnoszony przez powoda problem łączy się zatem z kwestią zasadności wprowadzenia ograniczeń, która nie jest i nie może być przedmiotem niniejszego postępowania skoro ustawodawca wyposażył operatorów na gruncie Prawa energetycznego w taką kompetencję, o czym wcześniej była mowa, a co więcej faktycznie konieczność wprowadzenia ograniczeń została potwierdzona poprzez wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium kraju.

Zgodnie z art. 11c ust. 2 p.e. w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z powyższego wynika, że w gestii operatora leży inicjatywa podjęcia odpowiednich działań, które jak wyżej wskazano zostały zaaprobowane poprzez przedłużenie, na mocy rozporządzenia Rady Ministrów, czasu trwania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Sąd nie zgadza się również z twierdzeniem powoda, że zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia podlegał wyłączeniu spod ograniczeń w dostawie i poborze energii elektrycznej jako podmiot produkujący pasze dla zwierząt oraz mięso drobiowe a zatem obiekt dysponujący środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko. Uzasadniając takie stanowisko powód wskazał, że ograniczenie funkcjonowania zakładu ubojowego w M. groziło lokalną katastrofą ekologiczną np.: zasilanie energią elektryczną urzędnika służącego do magazynowania i utylizowania odpadów zwierzęcych, amoniaku, oczyszczalnia ścieków.

Przede wszystkim, jak słusznie zauważył Prezes URE w uzasadnieniu zaskarżonej Decyzji okoliczność tą powód powinien podnieść na etapie sporządzania planów ograniczeń dla poszczególnych zakładów. To powód jest bowiem ich właścicielem, najlepiej zorientowanym w procesach technologicznych oraz związanym z tym zapotrzebowaniem na energię. Przez wiele lat powód otrzymywał plany ograniczeń z wyjaśnieniem ich znaczenia oraz możliwością zgłoszenia uwag, a pomimo tego z prawa tego nie skorzystał.

Należy również zauważyć, że przepis § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia mówi, że „Ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została poniżej 300 kW, oraz (...) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.”. Zatem przepis ten odnosi się do takich podmiotów, których przedmiotem działalności jest zapobieganie lub ograniczanie emisji negatywnie oddziałujących na środowisko, a których zatrzymanie mogłoby doprowadzić do katastrofy ekologicznej. Natomiast zakład produkcyjny w M. przede wszystkim zajmuje się ubojem zwierząt oraz magazynowaniem i utylizowaniem odpadów zwierzęcych. Jedynie ubocznie, w konsekwencji prowadzenia działalności, która może zagrażać środowisku naturalnemu, posiada oczyszczalnię ścieków, której zadaniem jest zapobieżenie przedostania się szkodliwych substancji poza teren zakładu. Dlatego też tylko w tym zakresie tj. odnośnie oczyszczalni ścieków powód mógłby nie podlegać ograniczeniom w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednakże w toku postępowania administracyjnego, a później sądowego

powód nie przedstawił dowodów na okoliczność, jaka część energii elektrycznej pobieranej przez zakład w M. jest przeznaczona na utrzymanie pracy oczyszczalni ścieków czy też innych urządzeń, o których mowa w omawianym przepisie.

Reasumując, Sąd uznał, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na stwierdzenie, że powód nie podlega ograniczeniom jako podmiot spełniający przesłanki z

§ 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia. Faktu tego nie zmienia oddalenie wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i opinii biegłych specjalistów, bowiem dowody mogą być przeprowadzane jedynie na potwierdzenie twierdzeń strony, natomiast nie mogą prowadzić do ujawnienia nowych okoliczności wcześniej nieznanych. To strona powinna najpierw przedstawić swoje twierdzenia i na ich potwierdzenie dowody, a następnie Sąd po ich przeprowadzeniu powinien mieć możliwość zweryfikowania prawdziwości twierdzeń strony. W rozpoznawanej sprawie tak się nie stało, bowiem powód nie wyjaśnił w sposób szczegółowy, które konkretnie urządzenia i sposób ich wykorzystania uzasadniają uznanie powoda za podmiot, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia. Ponadto w przypadku uwzględnienia wniosku powoda o dopuszczenie dowodu biegłego, nie miałby on materiału dowodowego na którym mógłby się oprzeć, dopiero sporządzając opinię musiałby tego materiału poszukiwać, a taka sytuacja nie jest dopuszczalna w świetle przepisów k.p.c.

Niedostosowanie miało miejsce w dniach 10, 11 sierpnia 2015 roku odnośnie zakładu w K. oraz w dniach 10-12, 25-26, 28 i 31 sierpnia 2015 roku odnośnie zakładu w M., co wynika z materiału dowodowego i zostało stwierdzone przez Prezesa URE w Decyzji, w której oznaczono wartości przekroczeń i obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w tych dniach. Prezes URE kierował się przy tym informacjami uzyskanymi od (...) bazującymi na wielkościach dopuszczalnego poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania.

Podkreślenia wymaga, iż niedostosowanie się przez powoda do ograniczeń wystąpiło mimo, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu- począwszy od 10 sierpnia 2015 r., o godzinie 7:55 i 19:55 w programie (...). Natomiast komunikaty przekazywane drogą radiową były dla powoda wiążące. Wynika to z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz z § 12 ust. 1 Rozporządzenia, który zakłada, że ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Tym samym wobec powiadomienia powoda drogą radiową zgodnie z § 12 Rozporządzenia przed wprowadzeniem obostrzeń, powód powinien podporządkować się nakazom zawartym w rzeczonych komunikatach, niezależnie od tego z jak długim wyprzedzeniem się pojawiły, czego nie uczynił.

Niepodporządkowanie przez powoda nakazom ograniczenia poboru energii określonym w komunikatach radiowych należy zatem uznać za naruszenie prawa. Usprawiedliwieniem dla tego zachowania nie może być okoliczność, iż faktycznie od wielu lat nie wprowadzano ograniczeń w poborze energii, gdyż powód powinien wdrożyć polecenia zawarte w komunikatach radiowych, nawet jeśli stanowiły one pewne zaskoczenie.

Sąd zważył ponadto, że jak wynika z § 12 ust. 3 Rozporządzenia dodatkowe powiadomienia, przekazywane inną drogą niż radiowa, stosuje się w przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają wówczas odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Przy czym tylko indywidualne powiadomienia, o których wyżej mowa są obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do komunikatów radiowych, a zatem nadrzędne, o czym stanowi § 12 ust. 4 Rozporządzenia.

Skoro więc powodowi nie komunikowano dedykowanych, indywidualnych obostrzeń wystarczającym było poinformowanie go drogą radiową, dlatego już tylko po nadaniu komunikatów radiowych powód powinien podporządkować się narzuconym restrykcjom, zgodnie z ustawą.

Zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE- jako organ wymieniony w art. 56 ust. 2 p.e.- kary pieniężnej, która ma charakter obligatoryjny.

Przechodząc do wymiaru kary Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W kontekście dyrektyw wymiaru kary, a konkretnie znaczenia i szacowania szkodliwości ujawnionego czynu, Sąd miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego przytaczane przez pozwanego, z którego wynika, iż przy odpowiedzialności represyjnej o charakterze zbliżonym do odpowiedzialności stricte karnej, czyli w przypadku administracyjnych kar pieniężnych o wysokim stopniu dolegliwości nie ma potrzeby wprowadzania takich samych przesłanek i zasad odpowiedzialności jak w przypadku odpowiedzialności karnej, bowiem co do zasady chodzi o poszanowanie w postępowaniu standardów jakie wynikają z EKPCz (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2013 r. sygn. akt III SK 24/13, Lex 1408196; wyrok Sądu Najwyższego z 18 grudnia 2014 r. sygn. III SK 11/14, Lex 1563417), jak też z orzecznictwa Sądu Najwyższego, który wskazuje, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na powodzie można w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w art. 56 Prawa energetycznego. Zgodnie więc z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę:

- 1) rodzaj i charakter naruszonego dobra,
- 2) rozmiary wyrządzonej szkody,
- 3) sposób i okoliczności popełnienia czynu,
- 4) wagę naruszonych obowiązków,
- 5) postać zamiaru,
- 6) motywację sprawcy,
- 7) rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia

(wyrok Sądu Najwyższego z 5 lutego 2015 r. sygn. akt III SK 36/14, Lex 1652700; wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r. sygn. akt III SK 47/13, Lex 154036).

Sąd ocenił zatem stopień szkodliwości czynu powoda w świetle art. 115 § 2 k.k., wobec braku definicji legalnej tego pojęcia w Prawie energetycznym i z racji posłużenia się przez ustawodawcę w przepisie art. 56 ust. 6 i 6a p.e. instytucją prawa karnego, zwracając uwagę, że mimo, iż pozwany nie powołał się w uzasadnieniu swojej Decyzji bezpośrednio na czynniki kształtujące stopień społecznej szkodliwości czynu wyliczone w art. 115 § 2 k.k. to faktycznie generalnie wziął je pod uwagę. Ponadto Sąd dokonując powtórnej analizy materiału, biorąc wszystkie ww. czynniki pod uwagę podzielił ocenę dokonaną przez organ.

W kwestii sposobu i okoliczności popełnienia czynu Sąd musiał wziąć pod uwagę, że powód przekraczał pobór energii w punkcie poboru przy ul. (...) w K. w dwóch kolejnych dniach, a w punkcie przy ul. (...) w M. aż w 7 dniach. Łączne przekroczenie dla wymienionego okresu wyniosło zatem 0,3774000 MW (Koło) oraz 28,6065 MW (M.). Zakres tego przekroczenia jest więc niebagatelny.

W przedmiocie rodzaju i charakteru naruszonego dobra podnieść trzeba, że powód nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e., dokonując w okresie trudnych warunków zewnętrznych- niskiego stanu wód i upałów mających przełożenie na to bezpieczeństwo- przekroczenia poboru energii w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Pomimo bowiem, że krajowy system elektroenergetyczny ((...)) funkcjonował dalej skutkiem działania powoda mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego (...).

Zagrożenie dla pracy (...) jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powoda w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę (...). Wobec więc tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się powód nie były znikomo szkodliwe, ich stopień szkodliwości jest znaczny.

Powyższe nie oznacza odpowiedzialności zbiorowej, ponieważ powód odpowiada tylko za przekroczenia, których dopuścił się indywidualnie. Jedynie waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w (...) stanowiącym niejako „system naczyń połączonych”, przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje. Implikacje te jednak nie wystąpiły, dlatego nie doszło ostatecznie do wyrządzenia szkód. Tym niemniej waga naruszonego przez powoda obowiązku jest niezwykle duża, ponieważ od jego spełnienia zależało bezpieczeństwo pracy (...), a przez to bezpieczeństwo energetyczne kraju mające przełożenie na gwarancję dostaw energii do wszystkich odbiorców.

W kwestii zawinienia trzeba natomiast podnieść, iż profil działalności powoda, który zajmuje się produkcją pasz i mięsa drobiowego nie wyklucza konieczności podporządkowania się wprowadzanym ograniczeniom poboru energii. Powód nie jest bowiem podmiotem chronionym przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia). Będąc zatem zobowiązany do stosowania się do ograniczeń nie podjął możliwych działań ostrożnościowo- prewencyjnych, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, adekwatnie do zaordynowanych stopni zasilania. Z kolei jeśli powód twierdzi, że wobec specyfiki jego działalności nie mógł w odpowiednim czasie wyłączyć urządzeń zasilanych energią elektryczną, to powinien zwrócić się o zwiększenie dopuszczalnej mocy bezpiecznej dla zakładów, czego jednak nie uczynił w stosownym czasie. W ocenie Sądu świadczy to o braku należytej staranności powoda, który z uwagi na rozmiar i proces produkcji powinien wykazać się dużą zapobiegliwością.

Poza tym jeśli chodzi o zamiar z jakim działał powód i jego motywację, uwzględnić trzeba, że powód nie tylko nie dostosował się do ograniczeń w pierwszych dniach ich obowiązywania, ale również później tj. 25,25, 28 i 31 sierpnia 2015 roku (zakład w M.), co świadczy tym, iż powód nie podjął skutecznych działań zmierzających do zastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń.. Z drugiej strony Sąd wziął pod uwagę, że przekroczenia w zakładzie w K. miały miejsce jedynie w dwóch pierwszych dniach.

Z powyższych względów Sąd uznał, że stopień szkodliwości czynu nie jest znikomo szkodliwy a wręcz jest znaczny, toteż nie było możliwe odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie przepisu art. 56 ust. 6a p.e., zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powoda i jego karalności w tym zakresie.

Mając na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 p.e. Sąd uznał więc, że kara w wysokości 85 819,00 zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3 000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby (28,6065 MW x 3 000 zł). Wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1 500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 roku. Podstawa wymierzenia kary została zaś zawężona wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie powoda do ograniczeń i do stopnia w jakim to niedostosowanie miało miejsce.

W ocenie Sądu zastosowany algorytm nie tylko prowadzi do ustalenia kary proporcjonalnej do zakresu naruszenia, ale jednocześnie wobec jego wykorzystywania do obliczania kary w każdym przypadku naruszania przez odbiorców ograniczeń w poborze energii służy przejrzystości i zapobiega dysproporcjom.

Zdaniem Sądu wymierzona kara nie jest nadmiernie uciążliwa dla powoda, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej powoda oraz jego płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powoda w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...)zł.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008 r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości 85 819,00 zł, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia będzie na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje- represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.).

Sędzia SO Anna Maria Kowalik